

Verkondiging in de Sint Jansbasiliek te Laren, 27/28 augustus 2022 Sint Jans Onthoofding.¹

Mijn juf van de tweede en derde klas van de basisschool was een begenadigd verteller. De school was katholiek. Uiteraard, zou ik bijna zeggen. Maar de catechismus was net afgeschaft. De kapelaan kwam af en toe nog naar school, maar de goede man wist eigenlijk niet goed wat hij ons moest vertellen. Het godsdienstonderricht geraakte in die zestiger jaren in zwaar weer. Niet zozeer door gebrek aan projecten als wel aan mensen die innerlijk overtuigd waren. Mijn Juffrouw Fringer nam de geloofsoverdracht maar in eigen hand. Elke dag vertelde zij ons een bijbelverhaal. Zonder boek, zonder papier vertelde zij, recht vanuit haar geheugen en hart.

Haar aangename verhaalstijl herinner ik me goed en ook hoe sterk de innerlijke overtuiging was waarmee zij de Schrift voor ons opende. Wel moet ik bekennen dat ik me niet veel van de inhoud herinner. Behalve enkele heftige verhalen, zoals het huiveringwekkende verhaal van vandaag: het lot van Sint Jan. Soms denk ik wel eens dat minstens bij kinderen zo'n gruwelijk verhaal een bijzondere indruk maakt. Tijdens kerkdienst en godsdienstles leer je als kind met verveling omgaan (die mogen wij de kinderen niet onthouden!), maar ook het harde, menselijke verhaal van het lijden van Sint Jan en van Jezus, van Wie hij de voorloper was, mogen wij hen niet onthouden. Ook daarmee moeten zij in onze hard-menselijke wereld leren omgaan.

De juffrouw bracht ons met deze gruwelijke vertelling gevoel bij voor rechtvaardigheid en voor de verleiding om misbruik te maken van macht. Zij voerde ons niet alleen naar de donkere gevangenis van Johannes, maar ook naar de krochten van het hart, het geweten van koning Herodes, waarin wij leerden te kijken als in een spiegel. Eigenlijk had deze dubieuze vorst ontzag voor Johannes, die wel wegwijnde in de vochtige kerker onder het luxueuze paleis, maar zijn leven bleef gespaard door het geweten van de koning.

Tot die fatale dag: het verjaarsfeest van Herodes. Drank en de begoocheling van de begeerte maken veel kapot in huwelijken, vriendschappen en families. Dat hof deugde al lang niet. Herodes had zijn macht misbruikt, zijn broer Filippus opzij geschoven en diens vrouw tot de zijne gemaakt.

Ooit zag ik de opera Salome van Richard Strauss, in het Amsterdamse Muziektheater. Een prachtig en tegelijk beklemmend kunstwerk. De encenering was heel heftig. Herodes in een strak gesneden Italiaans kostuum met blinkende lakschoenen; zijn entourage, de hovelingen van top

---

¹Marcus 6, 17 - 29

tot teen in glimmend leer gekleed. Bling bling alom. Zij liepen rusteloos heen en weer met glazen witte wijn, er werd gefeest alsof het leven ervan af hing, er werd gespannen gekonkeld en zachtjes geroddeld: mensen die zich van niemand iets aantrekken, het leven aan hun voeten, verheven boven gewone stervelingen.

En dan opeens, uit de ondergrondse gewelven van het paleis de stem van Johannes, weggestopt in duisternis en kou. Een stem die nu niet roept in de woestijn, maar *de profundis*. Zonder angst klaagt hij de corruptie, het morele failliet aan van het volk een verdieping hoger. Een stem die de glimmende yppen niet tot zwijgen weten te brengen.

Zo was de roeping van Sint Jan: een *stem* te zijn. De stem van het geweten. U kent allen de afloop, we hoorden het. De overspelige koningin verdraagt die *stem* niet langer en laat hem listig, op het voor haar perfecte moment, wanneer haar man verzwakt is door drank en geilheid, een kopje kleiner maken. Zijn profeten-hoofd als de hoofdschotel van het verjaarspartijtje.

Voor ons, parochianen van de Sint Jan een reden tot gedachtenis van deze grote patroonheilige van ons dorp en van de parochie. Ook dit weekend is het weer feest in de schaduw van de basiliek. Frans Bauer heeft gezongen, de dorpelingen hebben genoten van de prachtig aangelichte gevel van de Sint Jan. We denken terug aan dat andere, grootste feest van de Doper, zijn geboorte, 24 juni. We dragen hem met ons mee langs de wegen in en om het dorp. Wij proberen in de drukte, de zorgen en de feesten van ons bestaan zijn *stem* niet tot zwijgen te brengen.

Met de organisatoren van het feest, die mij deze week heel attent een kennismakingsbezoek brachten, besprak ik wat wij in de basiliek vieren, tijdens dit feestweekend. Nu ja, 'vieren?' wierpen zij mij tegen. Een onthoofding vieren? Ja, wij vieren dat het geweld van de Herodessen van deze wereld wel een kop kunnen afhakken, maar dat zij *de stem van het geweten*, die innerlijke tempel, waarin God tot ons spreekt, uiteindelijk niet kunnen verstommen.

Om die stem te laten klinken zijn mensen noodzakelijk. Wij hebben de roeping en opdracht woordvoerders te zijn van God en van zijn Zoon, wiens lichaam ook door geweld werd gemaltraiteerd en stierf aan het Kruis. Herodes en zijn collega Pilatus en deze wereld van macht, verleiding en begeerte dachten van Hem af te zijn.

Maar op het Kruis gaf Hij de Geest, die ons de moed en de stem kan geven om elkaar scherp te houden, onze jongeren gevoelig te maken voor rechtvaardigheid, liefde en waarheid.

Zoals mijn schooljuffrouw elke dag even deed met haar verhalen, haar geloof en vaste overtuiging. Die mogen ook ons gegeven worden.
Amen.

pastoor Nico van der Peet